

Delo s šolskimi otroki

UDK 616-053.5-083

POVZETEK. *Delo medicinske sestre s šolskim otrokom naj ne bo samo v posredovanju rezultatov preiskav, samo v antropometričnih meritvah, medicinska sestra naj bo šolarju tudi svetovalka pri reševanju njegovih vsakodnevnih problemov, kajti tudi ona je tisti vmesni člen, ki pomaga usmerjati in oblikovati mlado osebnost.*

NURSE AND THE SCHOOL CHILDREN. *Activity of the nurse in the school should not be restricted to interpretation of the results of examination and performance of antropometric measurements. She should advise and help the school children with solving their problems, for hers is a task of contributing to a proper orientation and formation of a young person.*

V šolskem dispanzerju delam že vrsto let. Delo z otroki me veseli, zato bi rada nanizala nekaj misli iz tega področja.

Če v šolskih dispanzerjih zasledujemo otroke daljše časovno obdobje, ne spoznamo samo njihovih bolezni, različnih telesnih okvar, ampak se tudi поблиže seznanimo z otrokom samim kot psihofizično celoto.

Pri svojem delu se velikokrat srečujemo z otroki, ki se obnašajo zelo neprimerno. Ker je otrokovo vedenje le v veliki meri odsvit in reakcija na okolje, v katerem živi, ne moremo vse krivde za nevzgojenost in slabo obnašanje valiti zgolj na otroka, ampak bi morali vzroke za to iskati predvsem v otrokovem okolju in družini. Mnogi od teh otrok, ki imajo v skupini »glavno besedo« in hočejo obrniti pozornost nase z neprimernim vedenjem (oblačenjem in govorjenjem), so pri individualnem pogovoru čisto drugačni. Tu šele odkrijejo sestra ali zdravniku svojo dušo, ki potrebuje včasih mnogo toplih in spodbudnih besed, da se otaja in da razkrije svojo notranjo stisko. Rekli bi, da se pod trdo, grobo lupino skriva mehko jedro.

Vse neprijetne emocije takega ali drugačnega značaja se mnogokrat globoko zakoreninijo v otroku in se manifestirajo na različne načine.

V naš šolski dispanzer prihaja na kontrolne preglede deklica z manjšo slušno okvaro, ki ni dednega značaja. Ima pa gluhoneme starše. Čim starejša je deklica,

tem večjo željo čuti po razgovoru z ljudmi. Vzrok te njene velike želje je v tem, ker se ne more sproščeno pogovarjati s svojimi starši. Njena notranja bolečina se je zaradi prizadetosti staršev z leti stopnjevala in našla svoj izhod tako, da je deklica začela jecljati.

Mučna doživetja lahko spremljajo otroka vse življenje. Znan je primer iz angleške literature (odlomek iz novele »Vanity Fair« — avtor W. M. Thackeray), ko 68-letni mož podoživlja dogodke šibanja v šoli. Sramota in bolečina, ki jo je doživljal kot 13-letni deček, se mu je tako zakoreninila v podzavest, da bi se tudi pri 68 letih ponižal pred človekom, ki ga je strahoval v mladosti.

Imamo tudi mlajšega šolarja, ki se boji različnih pregledov in preiskav, pa naj bodo še tako enostavne. Že nekaj prijaznih besed pogosto odvrne veliko otrokovega strahu in vsa nadaljnja preiskava bo potekala z lahkoto, saj je otrok z njo seznanjen in jo bo tudi z zanimanjem spremljal.

Večji otroci se v puberteti ne boje samo preiskav, temveč jih je le strah, kaj bo zdravnik odkril pri pregledu. Otrok npr. ima prizadet sluh. Ker misli, da že za vsako, tudi majhno slušno okvaro dobi slušni aparat in da ga bodo sošolci imeli za »gluhca«, skuša to svojo motnjo prikriti, zato daje pri preizkusu sluha nepravilne odgovore. Šele temeljit razgovor z njim ga pomiri. Zato moramo zdravstveni delavci vedno najti čas za našega šolarja, si s pravilnim pristopom pridobiti njegovo zaupanje in mu tako pomagati pri zdravljenju in ozdravljenju raznih bolezni.

Otroka moramo pripraviti tudi na njegove okvare, ki jih ni mogoče sanirati, da bo znal z njimi živeti in da se zaradi njih ne bo čutil izključenega iz družbe (kot npr. otroci z raznimi malformacijami). Te okvare naj mu ne bodo ovira pri graditvi svoje osebnosti. Znan je primer Kellerjeve, ki je gluha in slepa našla toliko moči, da je dosegla najvišjo stopnjo duhovnega razvoja. Da bi ti otroci lažje živeli, pa moramo vzgojiti tudi njihovo okolje. Med drugim naj bi opozorili sošolce prizadetega otroka, da ga sprejmejo medse kot sebi enakega in da ne delajo nepotrebnih opazk.

Medicinska sestra v šolskem dispanzerju ima zato veliko možnosti, da pomaga in svetuje šolarju. Individualno ali v skupini (pri sistematičnih pregledih) naj pouči šolarje o stvareh, ki jih zanimajo. V skupini se otroci zlasti za vprašanja iz obdobja dozorevanja počutijo bolj sproščene kot pri individualnem pogovoru. Mlajše šolarje pa mora sestra seznanjati z osnovami higiene.

Z znanjem in izkušnostjo bo medicinska sestra s poukom in nasveti lahko v mnogih primerih pokazala šolarju pot iz njegovih težav.

Viri

1. Haim G. Ginott: Starši in otroci.
2. Košiček Marijan in Tea: Tudi vaš otrok je osebnost (II. del).
3. Zvonarevič Mladen: Psihologija.
4. Thackeray W. M.: Novela Vanity Fair (odlomek).